

De maatschappelijke situatie van Surinaamse bevolkingsgroepen in Nederland

Ko Oudhof en Carel Harmsen¹⁾

In het dagelijks leven bestaan allerlei noties over verschillen en overeenkomsten tussen groepen Surinamers in Nederland: Hindostanen met relatief weinig gemengde relaties; Creolen en Marrons met veel alleenstaande ouders; Chinese Surinamers met veel hoogopgeleiden, relatief veel zelfstandigen en relatief hoge inkomsten, vooral uit arbeid; en Javaanse Surinamers die relatief vaak werknemer zijn. Wordt rekening gehouden met opleidingsniveau, dan worden de verschillen tussen de Surinaamse bevolkingsgroepen veel kleiner.

1. Inleiding

In 1972 woonden er circa 39 duizend eerste-generatie Surinamers en circa 15 duizend tweede-generatie Surinamers in Nederland. Rond de onafhankelijkheid van Suriname in 1975 is het aantal eerste-generatie Surinamers door immigratie snel gestegen. Ook rond 1980, vóór het aflopen van de overeenkomst waarbij Surinamers nog konden kiezen voor het Nederlandschap, was er een immigratiepiek. In de periode daarna steeg het aantal eerste-generatie Surinamers relatief licht, maar nam door geboorte het aantal tweede-generatie Surinamers fors toe. Op 1 januari 2011 telde Nederland 184 duizend eerste-generatie Surinamers en 160 duizend tweede-generatie Surinamers. Deze Surinamers vormen een afspiegeling van de diverse etnische bevolkingsgroepen in Suriname.

In dit artikel worden de demografische en sociaaleconomische kenmerken van de diverse groepen Surinamers beschreven. Onderscheiden worden:

Creolen: Surinamers van wie de voorouders afstammen van Afrikanen die als slaven naar Suriname zijn getransporteerd en die zich in de loop der tijd deels met andere bevolkingsgroepen hebben gemengd.

Marrons: ook zij hebben, net als de Creolen, voorouders die afstammen van Afrikanen die als slaven naar Suriname zijn gebracht. De voorouders van deze groep hebben zich al vroeg bevrijd van de slavernij en hebben meer van de Afrikaanse cultuur behouden.

Chinezen: afstammelingen van Chinezen die in de 19e eeuw als eerste groep contractarbeiders uit Indonesië, en later uit China zelf, naar Suriname zijn gehaald.

Hindostanen: zij stammen af van contractarbeiders uit Bengalen, in het oosten van India.

Javanen: zij stammen af van de laatste groep contractarbeiders die in de loop der tijd naar Suriname zijn gebracht.

Overige Surinamers: tot deze groep zijn onder meer de inheemse Indianen gerekend, maar ook personen met Nederlandse voorouders.

De diverse groepen zijn aan de hand van hun familienaam

¹⁾ De auteurs zijn Chan E.S. Choenni (Vrije Universiteit, Amsterdam) en Suzanne Loozen (CBS, Den Haag) bijzonder erkentelijk voor hun commentaar op eerdere versies van dit artikel.

ingedeeld. In bijlage 1 wordt dieper ingegaan op de gehanteerde methode. De grootste groepen worden gevormd door Surinamers met een Hindostaanse achtergrond (45 procent) en een Creoolse achtergrond (39 procent). Kleiner zijn de groepen Javaanse Surinamers (ruim 6 procent) en Chinezen en Marrons (beide ruim 3 procent). In dit artikel wordt een beschrijving gegeven van de maatschappelijke situatie van deze groepen (Choenni, 2011; Oudhof et al., 2011). In de beschrijving komt eerst een aantal demografische ontwikkelingen aan de orde. Daarna worden diverse aspecten van de sociaaleconomische integratie van deze groepen in Nederland beschreven.

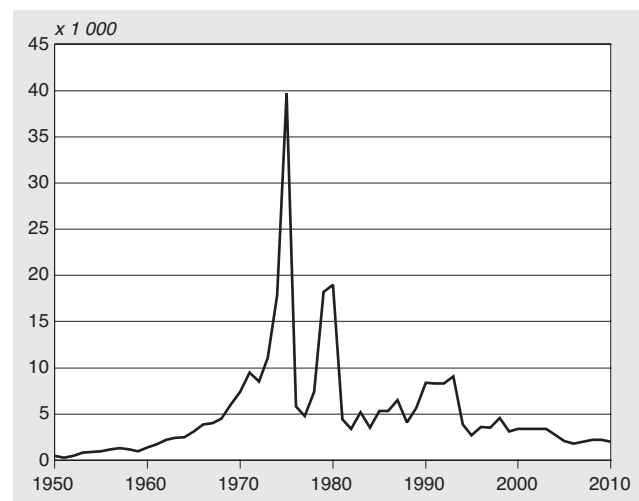
2. Resultaten

Immigratie

De immigratie vanuit Suriname naar Nederland is pas goed te volgen vanaf 1950. Tot die tijd zijn gegevens over immigratie uit Suriname en de Nederlandse Antillen niet afzonderlijk gepubliceerd. Tot 1937 zaten in deze cijfers ook nog de immigranten uit Nederlands-Indië.

In grafiek 1 wordt een beeld gegeven van het aantal immigranten per jaar vanuit Suriname, ongeacht nationaliteit, herkomstgroep of etnische groep. Het kan vóórkomen dat mensen meerdere keren meegeteld zijn, bijvoorbeeld als zij tussentijds langere tijd in Suriname hebben verbleven. Zichtbaar is een grote piek (40 duizend personen) in de immigratie vanuit Suriname rond de onafhankelijkheid in 1975. Een kleinere piek is te zien in 1979 en 1980, vlak voor het aflopen van de vijfjaarstermijn uit de Toescheidingsovereenkomst. Tussen 1975 en 1980 konden Surinamers volgens deze overeenkomst kiezen voor behoud van de Nederlandse nationaliteit, op voorwaarde dat zij in Nederland woonden.

1. Immigratie vanuit Suriname, 1950–2010

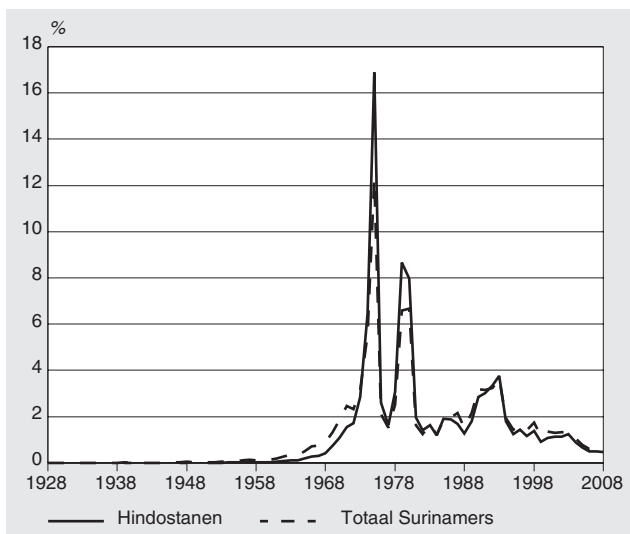

Gegevens over de immigratie van de afzonderlijke Surinaamse bevolkingsgroepen zijn niet beschikbaar. Wel is

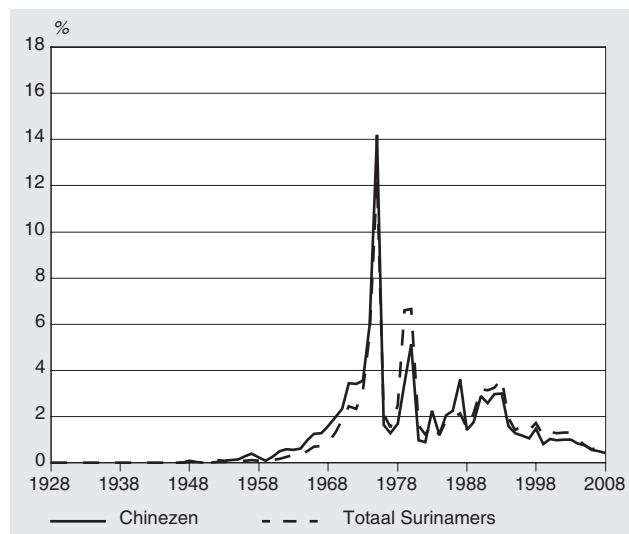
een beeld te schetsen van het immigratiepatroon aan de hand van de datum van eerste vestiging van de Surinamers die nu in Nederland wonen. Daarbij is het immigratiepatroon

van elk van de groepen steeds vergeleken met dat van alle Surinamers die op de peildatum, ultimo september 2008, in Nederland waren gevestigd (grafieken 2-7).

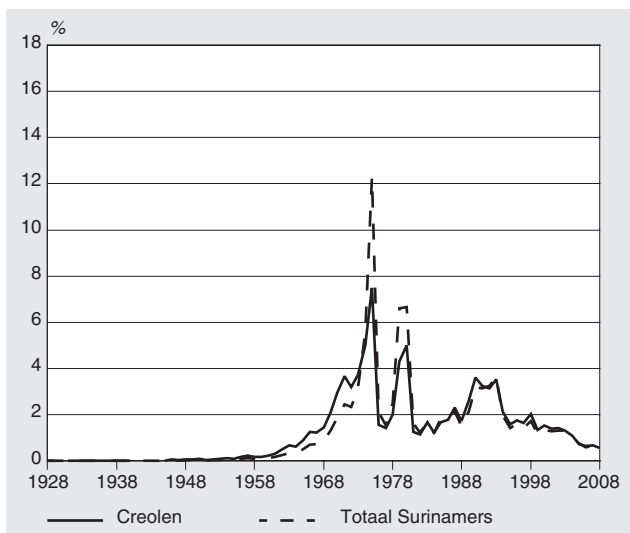
2. Hindostaanse Surinamers naar eerste vestigingsdatum

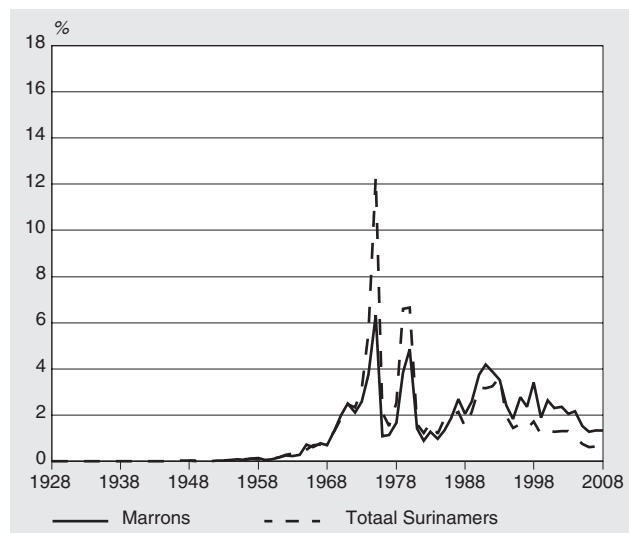
5. Chinezen Surinamers naar eerste vestigingsdatum

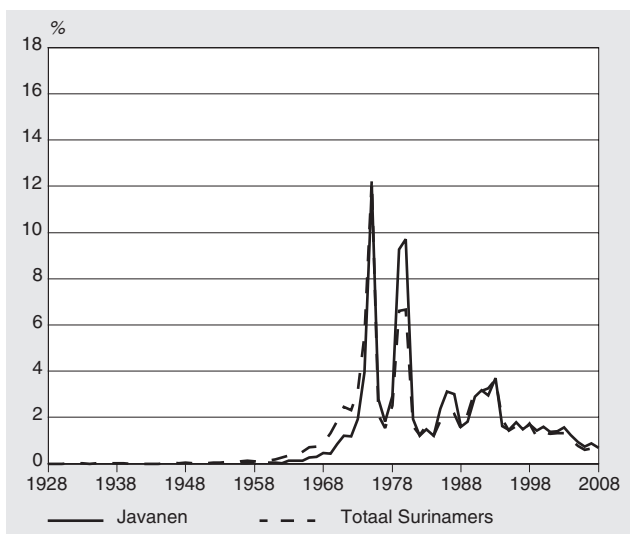
3. Creoolse Surinamers naar eerste vestigingsdatum

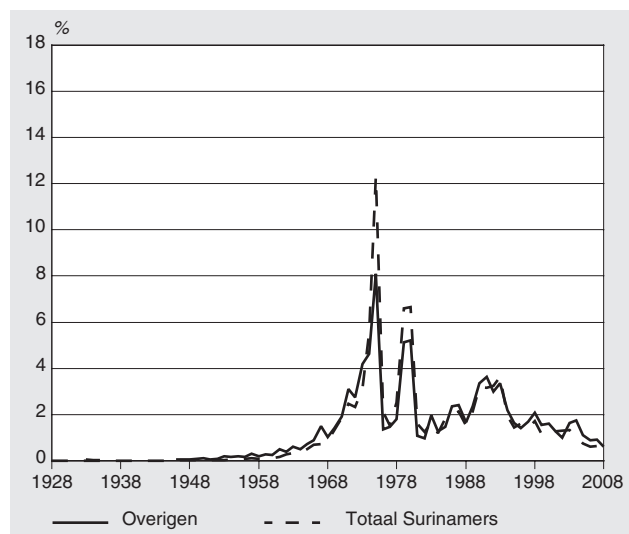
6. Marrons naar eerste vestigingsdatum

4. Javanese Surinamers naar eerste vestigingsdatum

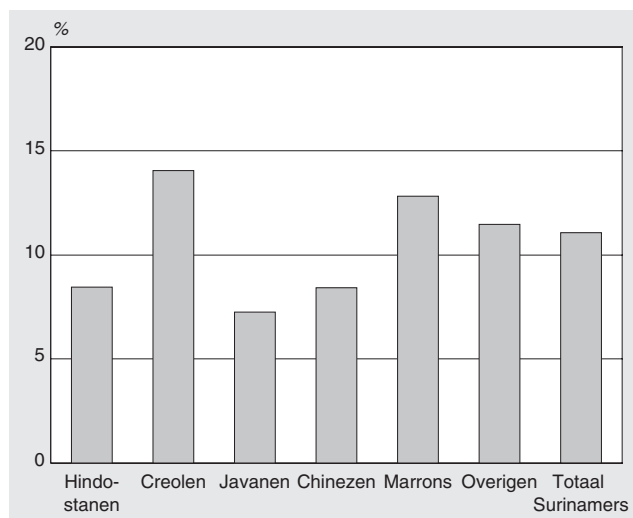
7. Overige Surinamers naar eerste vestigingsdatum

Het overheersende beeld van de totale migratie, de pieken in 1975 en 1979/1980, komt bij alle bevolkingsgroepen terug. Bij Hindostanen zijn beide pieken echter hoger dan gemiddeld. Bij Javanen is de piek alleen in 1979/1980 hoger, terwijl bij Chinese Surinamers de piek juist in 1975 iets hoger is. Bij Creolen en Marrons zijn de twee pieken aanmerkelijk lager. Zij hebben zich meer verspreid in de tijd in Nederland gevestigd. Grote groepen Creoolse en Chinese Surinamers zijn al voor 1975 naar Nederland gekomen.

Sommige Surinamers hebben perioden in Nederland afgewisseld met perioden dat zij tijdelijk buiten Nederland (vermoedelijk veelal Suriname) zijn gaan wonen. In *grafiek 8* staat voor elke bevolkingsgroep het aandeel immigranten dat al voor 1995 in ons land verbleef en dat zich na 1 januari 1995 hier nogmaals heeft gevestigd. Van alle Surinamers die in 2008 in Nederland wonen, heeft 85 procent zich in 1995 of eerder voor het eerst in Nederland gevestigd. Elf procent van deze groep heeft zich meerdere keren in Nederland gevestigd. Dit percentage is een indicator voor 'pendelmigratie'. Deze pendelmigratie komt meer voor onder Creolen en Marrons (het verschil is 12 à 13 procent) dan onder Hindostanen, Javanen en Chinezen (verschil van 7 à 8 procent).

8. Aandeel immigranten van voor 1995 dat zich na 1 januari 1995 nogmaals in Nederland heeft gevestigd, 2008

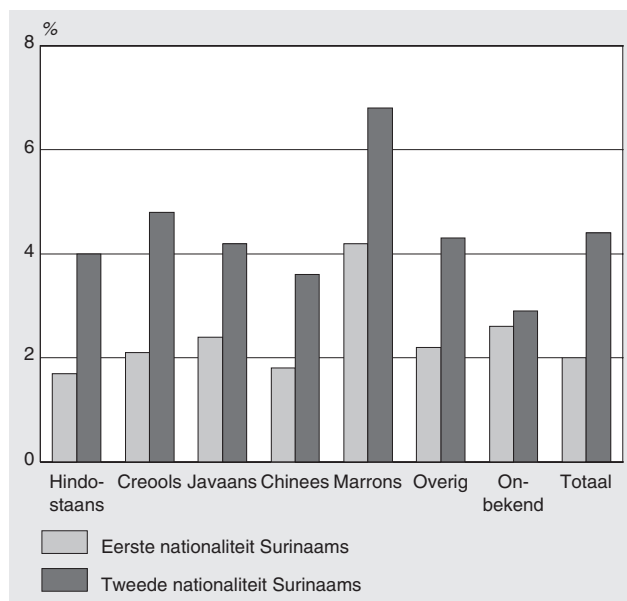
Nationaliteit

Van de Surinaamse bevolking in Nederland heeft 98 procent de Nederlandse nationaliteit. Ruim 4 procent van de Surinamers heeft naast de Nederlandse nationaliteit ook de Surinaamse nationaliteit (*grafiek 9*). Van de Marrons heeft ruim 7 procent meer dan één nationaliteit. De 2 procent Surinamers die niet de Nederlandse nationaliteit bezitten, hebben vrijwel allemaal de Surinaamse nationaliteit.

Surinamers van de tweede generatie en de eerste-generatie Surinamers die zich voor 1980 in Nederland hebben gevestigd, bezitten vrijwel allemaal de Nederlandse nationaliteit.

Het aandeel Surinamers zonder Nederlandse nationaliteit is groter naarmate hun vestiging van recenter datum is. Onder degenen die zich in de jaren tachtig in Nederland hebben

9. Aandeel Surinamers met de Surinaamse nationaliteit, 2008

gevestigd, heeft nauwelijks één procent niet de Nederlandse, maar wel de Surinaamse nationaliteit. Van de Surinamers die zich voor het laatst na 2000 in Nederland hebben gevestigd, heeft 14 procent niet de Nederlandse nationaliteit. Het aandeel is het kleinst onder de Creolen (12 procent) en het grootst onder Marrons en Javaanse Surinamers (20 procent).

Geboorteland ouders

Van de eerste-generatie Surinamers is de overgrote meerderheid van de ouders ook in Suriname geboren. Onderscheiden naar bevolkingsgroep zijn er slechts enkele afwijkingen van dit beeld. Vooral de Chinese Surinamers onderscheiden zich op dit punt duidelijk, want van hen heeft 15 à 20 procent een in China geboren ouder. Vijf procent van de Javaanse Surinamers heeft een ouder die in Indonesië geboren is.

Van de tweede-generatie Surinamers van wie één van de ouders in Nederland is geboren, is dat bij de Hindostaanse en Javaanse Surinamers vrijwel even vaak de moeder als de vader. Bij de Creoolse Surinamers en Marrons is de vader twee keer zo vaak in Suriname geboren als de moeder.

Als beide ouders buiten Nederland zijn geboren, is het geboorteland van de moeder bepalend voor de typering van de tweede generatie. Dezelfde methode is gevolgd voor de indeling naar bevolkingsgroep. Het betekent dat de groep tweede-generatie Surinamers per definitie dezelfde is als die van hun moeder. Suriname is dan in verreweg de meeste gevallen ook het geboorteland van de vader. Is dat niet Suriname, dan zijn dat soms de voormalige Nederlandse Antillen of een geboorteland waarin de oorspronkelijke geografische verwantschap zichtbaar is (India, Pakistan, Indonesië of China).

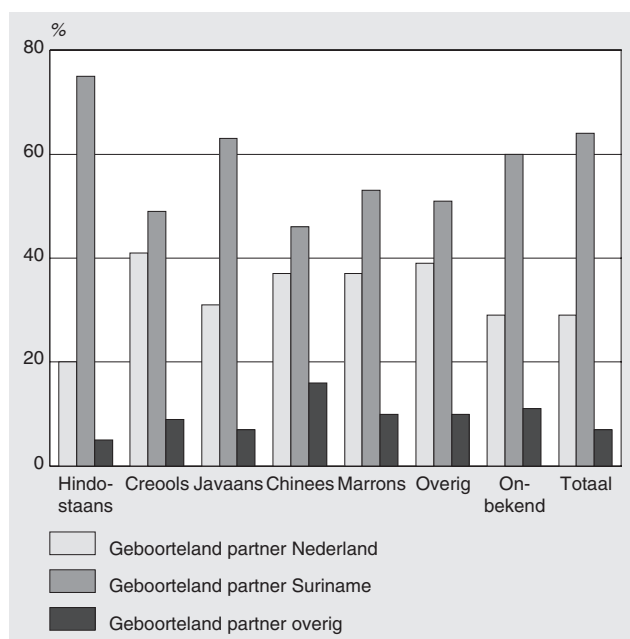
Geboorteland partner

Uit eind september 2008 maakten 105 duizend Surinamers als partner deel uit van een huishouden. Daarmee heeft ongeveer een derde van de Surinamers een partner: de meesten van hen behoren tot de eerste generatie, omdat de

tweede generatie nog zo jong is dat het merendeel nog niet met een vaste partner samenleeft. Van de personen met een partner hebben 65 duizend personen een Surinaamse partner en in vrijwel alle gevallen is ook de bevolkingsgroep van die partner bekend. De GBA is gebruikt om vast te stellen of sprake is van een partner. Als personen een relatie hebben maar niet op hetzelfde adres zijn ingeschreven in de GBA en dus geen deel uitmaken van hetzelfde huishouden, zijn zij hier niet als partners beschouwd.

Van twee op de drie personen van de eerste generatie die in Suriname zijn geboren, is de partner ook in Suriname geboren, maar dat kan onder de diverse bevolkingsgroepen sterk variëren (grafiek 10). Het percentage Javaanse Surinamers met een Surinaamse partner ligt dicht bij het gemiddelde, maar het aandeel Hindostaanse Surinamers met een Surinaamse partner is groter (75 procent) en bij de andere bevolkingsgroepen (veel) lager dan gemiddeld. Is de partner niet in Suriname geboren, dan is deze meestal in Nederland geboren. Dat kan ook een tweede-generatie Surinamer zijn, maar meestal is het een autochtone partner. De eerste-generatie Creolen heeft het vaakst een partner die in Nederland is geboren (41 procent), Hindostaanse Surinamers het minst vaak (20 procent). Andere vaker voorkomende geboortelanden van partners van eerste-genera-

10. Geboorteland van de partner van eerste generatie Surinamers, 2008

Staat 1
Surinamers naar bevolkingsgroep van vader en moeder¹⁾, ultimo september 2008

	Bevolkingsgroep moeder						
	Hindostaans	Creools	Javaans	Chinees	Marrons	Overig	Totaal
<i>Bevolkingsgroep vader</i>	<i>x 1 000</i>						
Hindostaans	53,3	2,7	1,3	0,2	0,3	0,6	58,5
Creools	2,9	21,0	1,0	1,0	1,5	0,8	28,2
Javaans	1,1	0,8	3,9	0,1	0,1	0,1	6,2
Chinees	0,3	1,1	0,2	0,6	0,1	0,1	2,3
Marrons	0,3	1,6	0,1	0,1	0,4	0,1	2,5
Overig	0,5	0,8	0,1	0,1	0,1	0,0	1,6
Totaal	58,4	27,9	6,6	2,0	2,5	1,7	99,2

¹⁾ Alleen voor zover beide ouders een Surinaamse achtergrond hadden en zijn ingedeeld.

tie Surinamers zijn China (6 procent onder Chinese Surinamers), de voormalige Nederlandse Antillen/Aruba (2 à 3 procent in diverse groepen) en Indonesië (2 procent onder Javaanse en Chinese Surinamers).

Onder de tweede generatie, die in Nederland is geboren, is de grote meerderheid van de partners ook in Nederland geboren. Bij de Surinamers van de tweede generatie met één in Nederland geboren ouder is, ongeacht de bevolkingsgroep waartoe zij behoren, het patroon vrijwel hetzelfde: de partner is in twee op de drie gevallen autochtoon. Nog geen 10 procent is van Surinaamse herkomst, en dan merendeels van de eerste generatie.

Bij de tweede-generatie Surinamers van wie beide ouders buiten Nederland zijn geboren is het aandeel met een autochtone partner minder groot: bij de meeste groepen 40 à 50 procent, maar bij de Hindostaanse Surinamers slechts 20 procent. Is de partner allochtoon, dan heeft deze meestal een Surinaamse achtergrond.

Bevolkingsgroep ouders

Van de personen met een Surinaamse achtergrond kan niet alleen worden nagegaan wat de herkomst is van ouders of partners, maar weten we ook tot welke bevolkingsgroep de ouders respectievelijk partners behoren. Met de nu beschikbare gegevens zijn voor slechts 30 procent van alle personen van Surinaamse herkomstgegevens over de etnische groep van beide ouders bekend (bijlage 1). Deze groep bestaat voor twee derde uit de tweede generatie en voor een derde uit de eerste generatie Surinamers.

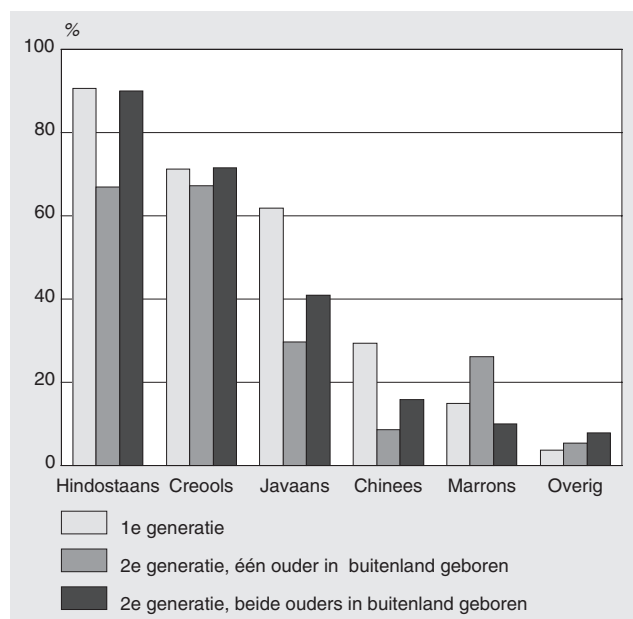
Tachtig procent van deze Surinamers heeft twee ouders uit dezelfde bevolkingsgroep. Het gaat hierbij voornamelijk om Hindostaanse Surinamers. In staat 1 is te zien dat van 53 duizend personen bekend is dat zij twee Hindostaanse ouders hebben. Daar tegenover staan 10 duizend personen met één Hindostaanse ouder en één ouder uit een andere bevolkingsgroep. Bij de Creoolse Surinamers is de verhouding 21 duizend met twee Creoolse ouders tegen 14 duizend die gemengd Creools zijn. Het aantal met twee Javaanse Surinaamse ouders (bijna 4 duizend) is kleiner dan het aantal met één Javaanse ouder (5 duizend). Het aantal Surinamers met één Chinese ouder (ruim 3 duizend) of één Marronse ouder (ruim 4 duizend) is een veelvoud van het aantal met twee Chinese respectievelijk Marronse ouders.

Bevolkingsgroep partners

Van de Surinamers van de eerste generatie is het beeld van de combinaties van bevolkingsgroepen op basis van de partnerkeuze bijna identiek met dat van de achtergrond van

de ouders. Voor een belangrijk deel gaat het over dezelfde personen. Het aandeel met een partner uit dezelfde bevolkingsgroep bedraagt gemiddeld 79 procent, maar de variatie is groot (grafiek 11). Van de eerste-generatie Hindostaanse Surinamers heeft 91 procent een Hindostaanse partner, van de Creolen heeft 72 procent een Creoolse partner en van de Javanen heeft 62 procent een Javaanse partner. Bij de kleinere groepen zijn ook hier de aandelen met een partner binnen de eigen groep veel lager: onder de Chinezen 30 procent, onder de Marrons 15 procent, en

11. Aandeel Surinamers met een partner uit de eigen bevolkingsgroep, 2008

onder de overige bevolkingsgroepen 4 procent. De tweede-generatie Surinamers heeft veel minder vaak een Surinaamse partner dan de eerste generatie, en veel vaker een partner met een andere herkomst, en dan vooral vaker een autochtone partner. Voor zover Surinamers een Surinaamse partner gekozen hebben, blijken de keuzepatronen sterk overeen te komen met de keuzes van hun ouders. De Hindostaanse tweede generatie heeft vaak een partner uit de eigen groep. Bij de andere groepen is vaker sprake van menging. Bij de kleinere groepen is het aandeel met een Creoolse partner relatief groot. De relatief grote omvang van de volwassen Creoolse tweede generatie in verhouding tot de andere bevolkingsgroepen speelt hier waarschijnlijk een rol.

De conclusie lijkt te kunnen zijn dat het multiculturele karakter van de Surinaamse gemeenschap gepaard gaat met menging van diverse bevolkingsgroepen. Dat geldt zeker voor de eerste generatie. Voor zover de tweede generatie kiest voor een Surinaamse partner geldt dat ook voor deze tweede generatie. In beide generaties geldt dat het minst voor de Hindostaanse Surinamers.

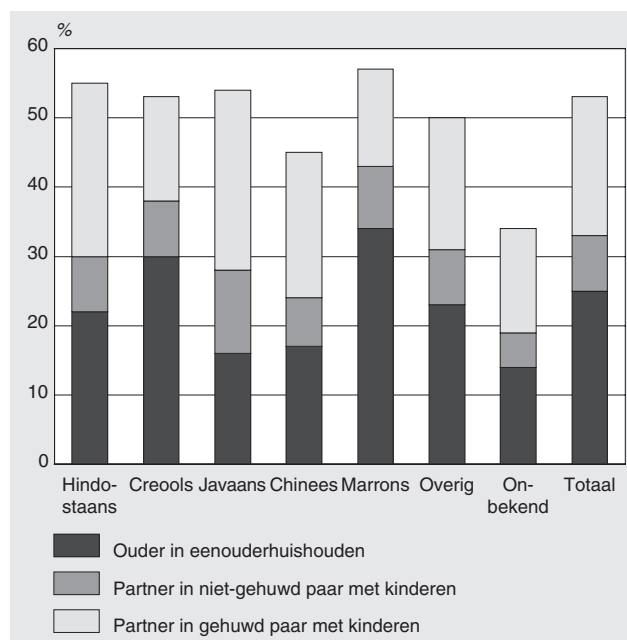
Plaats in het huishouden

Bijna 40 procent van de Surinamers is jonger dan 25 jaar. Bijna 40 procent van de mannen en 30 procent van vrouwen woont nog als kind in het huishouden van zijn of haar ouders (tabel 1 in bijlage 2). Van de Surinaamse bevolking van 25 jaar en ouder woont nog maar een klein deel bij hun

ouder(s). Dit zijn vaker mannen dan vrouwen. Een groot deel woont alleen, en mannen vaker dan vrouwen. Het aandeel alleenstaanden is kleiner dan gemiddeld onder de Javaanse en Hindostaanse mannen en vrouwen en groter dan gemiddeld onder vooral Creoolse en Marronse mannen. Ongehuwd samenwonen, vaker met dan zonder kinderen, komt in alle bevolkingsgroepen bijna even vaak voor (15 à 20 procent van de mannen en 10 à 15 procent van de vrouwen). Grotere verschillen doen zich voor bij gehuwden: als er kinderen in het huishouden zijn, is dit aandeel aanmerkelijk groter onder Hindostanen en Javanen dan onder Creolen en Marrons.

Deze verschillen zijn bij de vrouwen (grafiek 12) voor een belangrijk deel toe te schrijven aan de variatie in het aandeel eenouderhuishoudens. Van de Creoolse en Marronse vrouwen van 25 jaar en ouder is een op de drie een alleenstaande moeder, terwijl rond 20 procent van de vrouwen in de andere Surinaamse groepen een alleenstaande ouder is. Maar daarmee is ook onder Hindostaanse en Javaanse vrouwen het aandeel alleenstaande ouders toch nog veel groter dan gemiddeld onder alle vrouwen van 25 jaar en

12. Aandeel partners met kinderen en alleenstaande ouders onder Surinaamse vrouwen van 25 jaar of ouder, 2008

ouder in Nederland (ruim 6 procent).

De relationele levenslopen van alleenstaande moeders verschillen sterk: bij Creoolse en Marronse vrouwen is het merendeel (58 procent) van de alleenstaande moeders nooit gehuwd geweest, een kleiner deel is gescheiden (36 procent). Van de Hindostaanse alleenstaande moeders is 25 procent nooit gehuwd geweest, maar is de meerderheid (63 procent) alleen komen te staan na een scheiding. Van de Javaanse moeders is een even groot deel (45 procent) nooit gehuwd geweest of gescheiden.

Opleidingsniveau

Gegevens over het behaalde opleidingsniveau zijn lang niet voor iedereen bekend. Voor de jongere groepen die onderwijs in Nederland hebben gevolgd, zijn veelal gegevens beschikbaar uit registers. Voor eerste-generatie allochtonen

Staat 2
Verdeling naar voltooid opleidingsniveau van Surinamers naar bevolkingsgroep (gewogen)

	Basis-onderwijs	vmbo/ mbo1	havo/ vwo/ mbo 2-4	hbo	wo	Totaal (=100%)
	%					x 1 000
25 tot 35 jaar						
Hindostaans	6,3	18,5	52,3	16,0	6,9	23,4
Creools	5,0	16,5	55,2	18,4	5,0	19,6
Javaans	0,9	18,4	56,0	19,8	4,8	2,6
Chinees	1,5	12,0	45,9	27,2	13,4	1,8
Marrons	4,9	27,3	52,7	12,7	2,5	1,6
Overig	5,3	14,8	61,1	13,6	5,3	1,0
Onbekend	1,8	8,8	55,3	23,3	10,8	0,6
Totaal	5,2	17,6	53,6	17,4	6,1	50,5
45 tot 55 jaar						
Hindostaans	23,0	25,1	39,9	8,7	3,3	22,7
Creools	10,5	22,1	45,9	14,7	6,8	21,1
Javaans	15,1	26,0	46,0	9,4	3,5	3,7
Chinees	6,0	11,0	47,6	20,7	14,6	1,6
Marrons	9,9	33,4	37,7	15,1	3,9	1,3
Overig	8,3	19,0	51,6	15,7	5,3	1,3
Onbekend	5,8	22,3	29,8	26,1	16,1	0,5
Totaal	16,0	23,6	43,1	12,0	5,3	52,3

die hun opleiding in het buitenland hebben gevolgd, ontbreekt deze informatie voor een belangrijk deel. Voor deze veelal oudere groepen is een aanzienlijk deel van de gegevens voor dit onderzoek gebaseerd op steekproefonderzoek (Enquête Beroepsbevolking). Vergelijking van opleidingsniveaus tussen de diverse groepen is dan ook alleen mogelijk na herweging. Door de herweging komen de gepubliceerde aantallen personen in de groepen niet geheel overeen met de gegevens in de overige tabellen. Om vertekening door kleine aantallen waarnemingen en door onderwijsvolgenden die hun opleiding nog niet hebben afgerond te minimaliseren, worden de Surinaamse bevolkingsgroepen alleen vergeleken voor de leeftijden 25 tot 35 jaar en 45 tot 55 jaar (staat 2).

In de oudste van de twee leeftijdsgroepen is het opleidingsniveau van de Chinese Surinamers hoog en ook onder de Creoolse Surinamers is het opleidingsniveau hoger dan gemiddeld onder alle Surinamers in deze leeftijdsgroep. Van de 45- tot 55-jarige Hindostanen is het aandeel personen met een lager opleidingsniveau groter.

Van de 25- tot 35-jarigen is het aandeel met alleen primair onderwijs in alle groepen veel kleiner dan in de oudere leeftijdsgroep. Ook in deze groep zijn de Chinezen het hoogst opgeleid, de Hindostaanse Surinamers hebben een vrijwel even hoge opleiding als de overige groepen. Zij hebben daarmee hun relatieve achterstand bij de oudere leeftijdsgroep weggewerkt.

Belangrijkste bron van inkomsten (15- tot 65-jarigen)

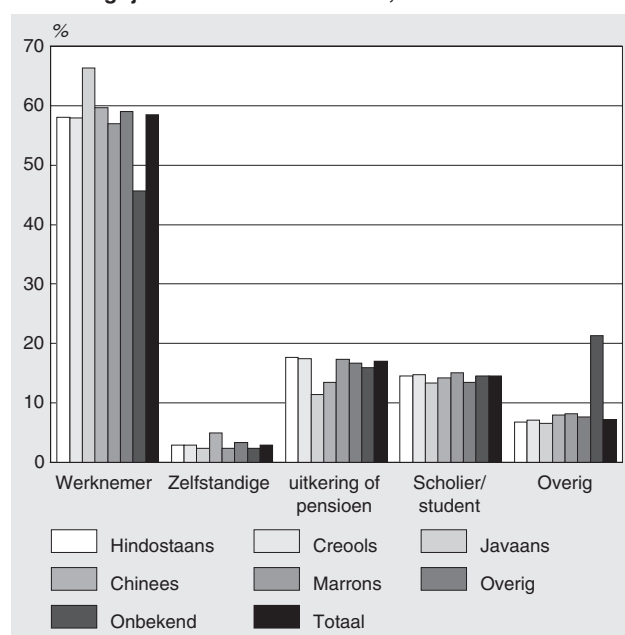
Op grond van gegevens over hun inkomsten zijn de personen in de onderscheiden bevolkingsgroepen ingedeeld naar hun voornaamste activiteit (grafiek 13).

De verschillen in arbeidstatus zijn niet erg groot. Alleen de kleine groep onbekenden, vooral nieuwe immigranten, wijkt sterk af. Ook de verschillen tussen vrouwen en mannen zijn in alle groepen bijzonder klein (tabel 2 in bijlage 2). Onder de Javaanse Surinamers is het aandeel werknemers hoger dan gemiddeld. Bij de Chinese mannen is het aandeel zelfstandigen iets groter. Onder Javanen en Chinezen is het aandeel uitkeringen kleiner dan bij de andere groepen.

Inkomsten van personen (15- tot 65-jarigen)

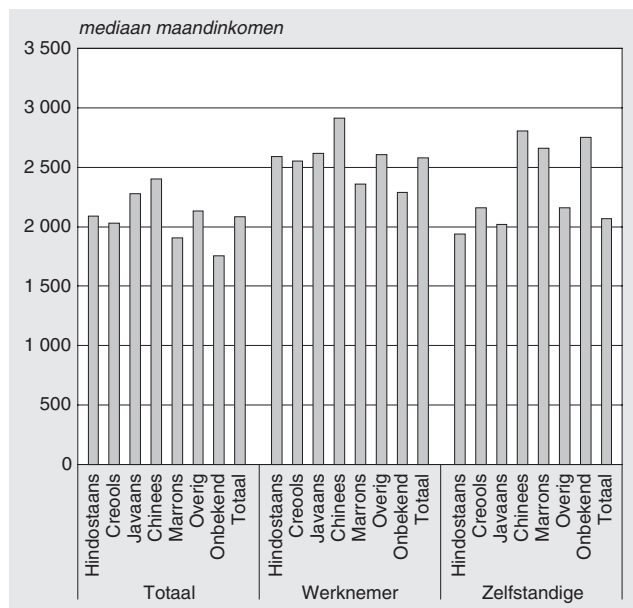
De gemiddelde inkomsten (uitgedrukt door de mediaan) van Chinese mannen en vrouwen zijn hoger dan gemiddeld (grafiek 14 en 15). Bij de Hindostanen en Javanen lijken vooral de inkomsten van de vrouwen relatief lager. Naast de inkomsten voor het totaal van de bevolkingsgroep zijn ook de gemiddelden weergegeven van diegenen in de onderscheiden bevolkingsgroepen voor wie de inkomsten uit betaalde arbeid, als werknemer of zelfstandige, de belangrijkste bron van inkomsten vormen. Het patroon van de onderlinge verschillen tussen de etnische groepen onder werknemers en zelfstandigen bij mannen respectievelijk vrouwen is vrijwel hetzelfde als het patroon voor de totale bevolking, alleen liggen de gemiddelden bij de betaald werkenden iets hoger en zijn de verschillen tussen de onderscheiden bevolkingsgroepen vooral onder de zelfstandigen (zie ook tabel 3 in bijlage 2) wat geprononceerder. Dat geldt met name voor de Chinese bevolkingsgroep die in vergelijking met de ander bevolkingsgroepen hogere maandelijks

13. Belangrijkste bron van inkomsten, 2008

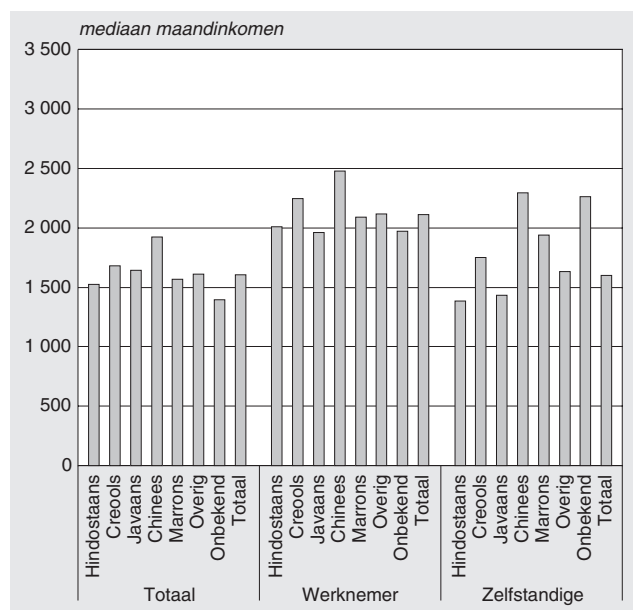

inkomsten heeft. Hierbij is geen rekening gehouden met het aantal uren betaald werk. Dit vormt vermoedelijk een deel van de verklaring voor het verschil tussen vrouwen en mannen in alle groepen.

14. Inkomsten van Surinaamse mannen, 2008

15. Inkomsten van Surinaamse vrouwen, 2008

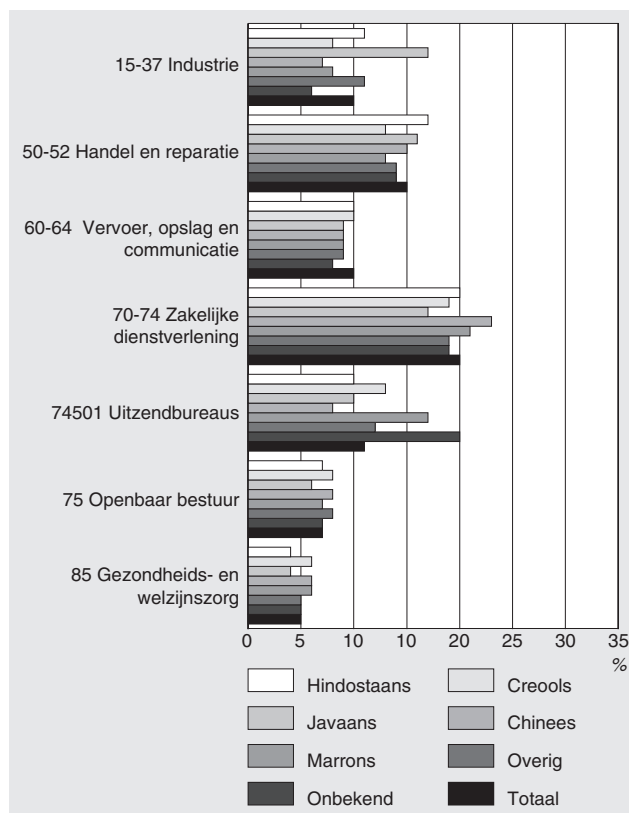

Economische activiteit van personen met betaald werk

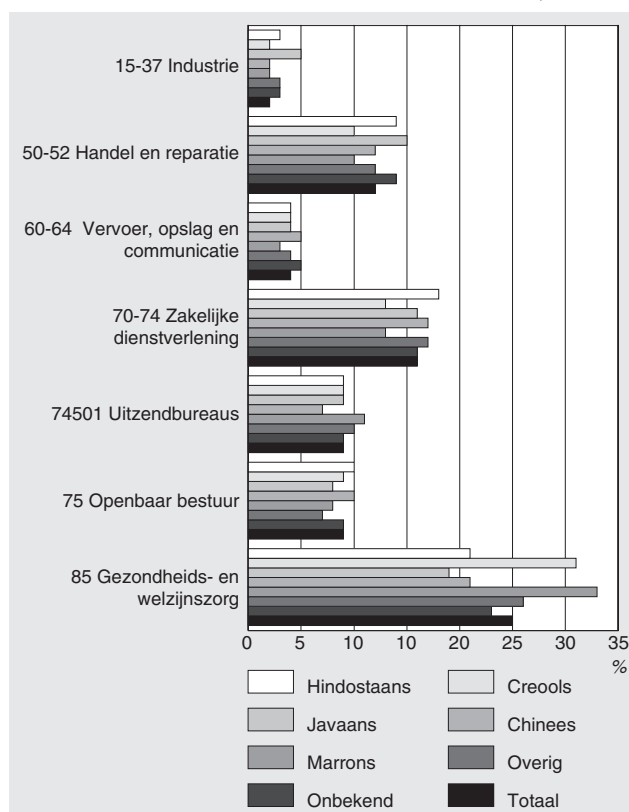
De diverse groepen Surinamers werken in diverse bedrijfstakken. Het meest opvallend zijn de verschillen in activiteit tussen mannen en vrouwen. Veel vrouwen werken in de gezondheids- en welzijnszorg, vooral Creolen en Marrons (grafiek 16 en 17). Van de andere groepen zijn relatief veel vrouwen werkzaam in de zakelijke dienstverlening en de handel. Bij de mannen is de spreiding over diverse bedrijfstakken groter: Javaanse mannen werken vaker in de industrie, en Creolen, Marrons en onbekenden vaker via uitzendbureaus. Veel Chinezen in Nederland werken in de horeca

(Linder et al., 2011), maar dat geldt niet voor de Chinese Surinamers in Nederland (zie voor een volledig overzicht tabel 4 in bijlage 2).

16. Economische activiteit van Surinaamse mannen, 2008

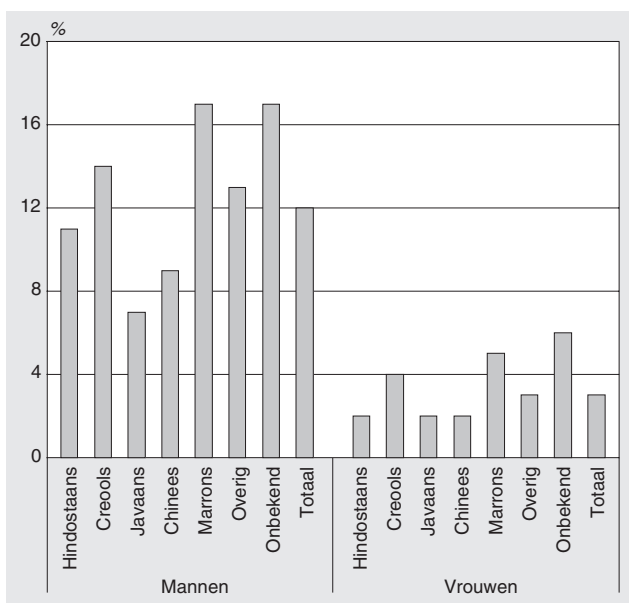
17. Economische activiteit van Surinaamse vrouwen, 2008

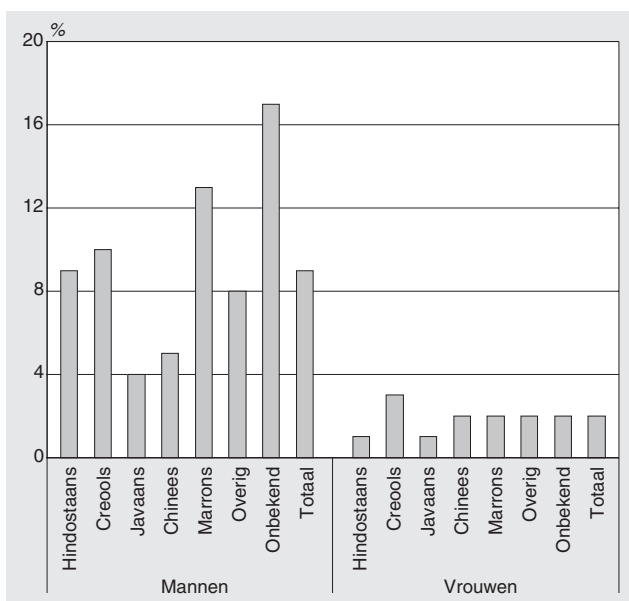
Verdachten

Naast sociaaleconomische indicatoren, zoals belangrijkste bron van inkomsten, wordt ook 'verdacht zijn van een misdrijf' beschouwd als een relevante indicator van de maatschappelijke positie (Van der Vliet et al, 2010). De percentages verdachte mannen van 15 tot 25 jaar zijn hoger dan van mannen van 25 tot 35 jaar (grafiek 18 en 19). In beide groepen is het aandeel verdachten het kleinst onder Javaanse en Chinese Surinamers. Iets hoger zijn de percentages onder Hindostanen, en nog wat hoger onder Creolen. Onder Marrons en onbekenden zijn de percentages het hoogst. In absolute aantallen is het aantal verdachte Hindostaanse mannen het grootst.

18. Percentage verdachten onder Surinamers van 15-24 jaar, 2008

19. Percentage verdachten onder Surinamers van 25-34 jaar, 2008

De percentages verdachten zijn bij vrouwen lager dan bij mannen, zoals vrijwel altijd bij criminaliteit (Eggen en Goudriaan, 2010). De verdachtenpatronen lijken sterk op

die bij de mannen: lagere percentages verdachten onder Javaanse, Chinese of Hindostaanse vrouwen en hogere percentages bij vrouwen met een Creoolse of Marrons achtergrond. De verschillen zijn bij de vrouwen zo groot dat er ook in absolute aantallen meer verdachte Creoolse vrouwen zijn dan verdachte Hindostaanse vrouwen.

Relatievorming en vermenging

Voorlopig is de conclusie dat de groepen op diverse punten sterk verschillen: Hindostanen hebben relatief weinig gemengde relaties, onder Creolen en Marrons zijn veel alleenstaande ouders, en onder de Chinese Surinamers zijn veel hoogopgeleiden, relatief veel zelfstandigen, met relatief hoge inkomsten, vooral uit arbeid. Javaanse Surinamers zijn relatief vaak werknemers. Chinese en Javaanse Surinamers kennen relatief weinig criminaliteit. De verklaring voor deze verschillen moet onder andere gezocht worden in de aard van de relatievorming en vermenging.

Het gebruik van de familienaam bij de classificatie van Surinamers biedt niet alleen de mogelijkheid om Surinamers toe te delen aan specifieke etnische groepen binnen de Surinaamse bevolking, maar kan ook helpen bij het vaststellen van de mate van vermenging. Vermenging kan plaatsvinden in de vorm van relaties tussen partners uit verschillende groepen. Eerder in dit artikel is reeds beschreven dat dit veel plaatsvindt, vooral tussen Creoolse Surinamers en Chinese Surinamers en Marrons.

Paradoxaal genoeg geeft de empirische bevinding van vermenging aanleiding tot vragen over de validiteit van de indelingsmethode. Immers, bij de classificatie wordt impliciet verondersteld dat de naam een goede benadering is van de etnische achtergrond van de persoon. Deze aanname wordt echter minder plausibel naarmate de ouders vaker uit verschillende bevolkingsgroepen komen. De vermenging roept de vraag op hoeveel betekenis gehecht moet worden aan de indeling van een persoon als Chinese Surinamer, als het merendeel van de Surinamers met een Chinese familienaam ook een ouder heeft met een Creoolse familienaam. Bij Javaanse en vooral Hindostaanse Surinamers treedt minder vermenging op, dus doet dit probleem zich minder vaak voor. De conclusie moet zijn dat de nauwkeurigheid en scherpte van de indelingsmethode op basis van familienamen relativering behoeft. Dat geldt vooral bij het onderscheiden van Creoolse en Chinese Surinamers, Marrons en de groep overigen.

In het licht van deze vermenging is het opvallend dat vooral de Chinese Surinamers zich in diverse opzichten onderscheiden van de andere groepen. Ook ten opzichte van Creoolse Surinamers en Marrons lijkt hun maatschappelijke situatie te verschillen, vooral in sociaaleconomisch opzicht. Een deel van het verhaal achter de verschillen wordt duidelijk als binnen de afzonderlijke bevolkingsgroepen nader onderscheid gemaakt wordt tussen degenen die al dan niet gemengde ouders of een gemengde relatie hebben (voor zover dat mogelijk is met de beschikbare gegevens). Vergelijking van het opleidingsniveau (zie kader) van deze nader gespecificeerde groepen (staat 3) leidt tot interessante uitkomsten:

Het gemiddelde opleidingsniveau van Surinamers met twee Chinese ouders of twee Chinese partners is hoog. Het gemiddelde voor de andere groepen met gelijke ouders of

partners ligt vrij dicht bij het gemiddelde voor het totaal. Bij de gemengde groepen is het opleidingsniveau vaak hoog als een van de ouders of een van de partners een Chinese Surinamer is. Het opleidingsniveau is veelal lager dan gemiddeld bij Javanen en Marrons. Er bestaat een sterke samenhang tussen de gemiddelden van de opleidingsniveaus van de partners (Pearson's $r = .55$).

Opleidingsniveau

Het opleidingsniveau is onderscheiden in vijf niveaus, te weten:

- 1) niet meer dan primair onderwijs (2)
- 2) secundair onderwijs eerste fase (3)
- 3) secundair onderwijs tweede fase (4)
- 4) tertiair onderwijs eerste fase (5)
- 5) tertiair onderwijs tweede/derde fase (6)

Deze conclusies worden ondersteund door de resultaten van multivariate loglineaire analyses van de samenhang tussen groepskenmerken en opleidingsniveau. De uitkomsten van deze analyse worden hier niet in detail gerapporteerd. Er zijn vooral twee factoren die het voorkomen van wel of niet gemengde relaties lijken te verklaren. De eerste is de bevolkingsgroep waartoe men behoort. Vooral Hindostanen blijken vaker een relatie te hebben met een persoon met dezelfde achtergrond. De tweede factor is het opleidingsniveau. Het blijkt dat men vaker een relatie heeft

met een partner op min of meer gelijk niveau. In het algemeen is voor hoger opgeleide personen de drempel voor relatievorming met personen uit andere bevolkingsgroepen lager (Zorlu en Traag, 2005). In combinatie met de grootte van de bevolkingsgroepen verklaart dit dat er bijvoorbeeld relatief veel hoogopgeleide Chinees/Creoolse partners zijn.

Het behaalde opleidingsniveau is vooral in de hedendaagse maatschappij een belangrijke voorwaarde en determinant voor een goede sociaaleconomische positie (Dagevos, 2004; Herweijer, 2010). De verschillen in opleidingsniveau tussen de bevolkingsgroepen vormen daarmee een deel van de verklaring voor de eerder beschreven sociaaleconomische verschillen tussen de bevolkingsgroepen.

Verschillen tussen bevolkingsgroepen: multivariate analyse
Hier wordt onderzocht in hoeverre de verschillen tussen de bevolkingsgroepen (mede) kunnen worden toegeschreven aan andere factoren dan de etnische achtergrond, zoals de arbeidsdeelname, de inkomsten in de peilmaand en het verdacht zijn van een misdrijf. Daartoe wordt een multivariate analyse uitgevoerd waarin naast de bevolkingsgroep ook enkele andere mogelijke verklaringskenmerken in de analyse worden betrokken, zodat duidelijkheid ontstaat welke verklaringswaarde resteert voor het kenmerk 'bevolkingsgroep' na correctie voor de invloed van de andere kenmerken. Vanwege de aard van de indicatoren zijn de analyses uitgevoerd op gegevens over Surinamers van 25 tot 65 jaar, zodat verwacht mag worden dat de bijzondere positie van onderwijsvolgenden en minderjarigen die nog bij hun ouders wonen, in de analyses geen rol van betekenis speelt.

Staat 3
Gemiddeld opleidingsniveau van personen en hun partner (gewogen)¹⁾

	Opleidingsniveau persoon	Opleidingsniveau partner		Opleidingsniveau persoon	Opleidingsniveau partner
Bevolkingsgroep vader/moeder			Bevolkingsgroep persoon/partner		
Chin/chin	4,84	4,61	Creo/marr	4,84	x
Onb/chin	4,63	x	Jav/chin	4,81	3,70
Creo/marr	4,50	x	Chin/onb	4,55	x
Hind/chin	4,49	x	Creo/chin	4,49	4,55
Chin/onb	4,46	x	Chin/creo	4,36	4,25
Chin/hind	4,38	x	Onb/chin	4,33	3,39
Jav/marr	4,34	x	Chin/chin	4,24	4,44
Jav/onb	4,31	x	Creo/jav	4,19	3,83
Creo/jav	4,30	4,00	Marr/marr	4,16	4,23
Onb/creo	4,29	3,54	Creo/onb	4,12	3,81
Hind/creo	4,24	4,04	Hind/chin	4,05	4,00
Creo/chin	4,22	4,60	Jav/creo	4,04	4,41
Marr/jav	4,21	x	Chin/hind	4,04	4,23
Jav/chin	4,20	x	Hind/creo	4,02	3,99
Marr/chin	4,17	x	Creo/creo	4,02	4,14
Chin/creo	4,17	4,29	Creo/marr	4,01	3,86
Jind/jav	4,17	4,74	Chin/jav	4,00	4,67
Chin/jav	4,11	x	Creo/hind	3,94	4,01
Creo/marr	4,09	4,26	Onb/creo	3,92	4,12
Marr/marr	4,06	x	Jav/onb	3,87	3,57
Hind/hind	4,06	4,12	Onb/hind	3,84	3,67
Creo/creo	4,05	4,10	Hind/onb	3,79	3,95
Marr/hind	4,00	x	Marr/creo	3,78	4,32
Jav/jav	4,00	4,07	Hind/hind	3,70	3,73
Jav/creo	4,00	4,57	Jind/jav	3,67	3,57
Marr/creo	3,97	3,65	Onb/jav	3,67	4,09
Marr/onb	3,94	x	Jav/hind	3,60	3,61
Jav/hind	3,86	3,86	Jav/jav	3,48	3,43
Hind/onb	3,85	2,54	Hind/marr	3,45	3,23
Creo/hind	3,84	4,28	Marr/hind	3,13	2,88
Creo/onb	3,79	4,21			
Onb/hind	3,72	4,50			
Onb/jav	3,47	x			
Hind/marr	2,98	2,54			
Totaal	4,06	4,10	Totaal	3,81	3,84

¹⁾ Een x betekent dat er te weinig waarnemingen bij de partner waren (vanwege onbekende waarde).

a) Arbeidsmarktdeelname

De indicator voor deelname aan de arbeidsmarkt is het verichten van betaalde arbeid als werknemer of als zelfstandige. Een benadering van het aandeel van de verschillen dat verklaard kan worden door de factoren in de analyse komt uit op 7 procent (staat 4). Dat is niet erg groot, maar is zeker ook niet verwaarloosbaar. De belangrijkste factoren voor de verklaring van de arbeidsmarktdeelname zijn, in volgorde van belang: opleidingsniveau (meer deelname bij hoger opleidingsniveau), leeftijd (lagere deelname bij hogere leeftijd), verblijfsduur (lagere deelname bij korter verblijf in Nederland), geslacht (mannen hogere deelname) en generatie in combinatie met verblijfsduur (eerste generatie heeft hogere deelname bij een langer verblijf, tweede generatie met twee in het buitenland geboren ouders heeft hogere arbeidsdeelname dan de groep met één in het buitenland geboren ouder). Stedelijkheid van de woongemeente en het aandeel niet-westerse allochtonen in de woonbuurt zijn niet van belang.

Er resteren nauwelijks verschillen van belang tussen de onderscheiden groepen: alleen bij de Javaanse Surinamers is nog sprake van hogere arbeidsdeelname en bij de Chinese Surinamers van een lagere deelname.

b) Inkomsten

Een tweede indicator vormt het niveau van inkomsten,

ongeacht de bron. Voor sommigen zullen de persoonlijke inkomsten hoofdzakelijk afkomstig zijn uit arbeid, maar voor anderen zal een uitkering of pensioen de belangrijkste bron van inkomsten zijn. De variabelen in de analyse verklaren hier 42 procent van de verschillen (staat 4). Opleidingsniveau (hogere inkomsten bij een hoger opleidingsniveau) en leeftijd (hogere inkomsten bij hogere leeftijd) zijn de belangrijkste verklarende factoren. Daarnaast zijn ook arbeidsdeelname (hogere inkomsten bij betaalde arbeid) en geslacht (mannen hebben hogere inkomsten), verblijfsduur in Nederland (hogere inkomsten bij langere verblijfsduur) en het aandeel niet-westerse allochtonen in de buurt (hogere inkomsten in buurten met weinig niet-westerse allochtonen) belangrijk voor de verklaring van de verschillen. Minder belangrijk is generatie (eerste generatie heeft minder inkomsten dan tweede, maar de tweede generatie met één in Nederland geboren ouder heeft hogere inkomsten dan die met twee buiten Nederland geboren ouders).

Naast de genoemde factoren zijn er vrijwel geen verschillen, behalve voor de Chinese Surinamers die gemiddeld hogere inkomsten hebben, ongeacht het hogere opleidingsniveau. Javaanse Surinamers hebben juist significant lagere inkomsten.

c) Verdachte

De derde indicator waarvoor de mogelijke verklaringswaar-

Staat 4
Resultaten van multivariate logistische regressie/variantie-analyse

	Wel/niet betaald werkend	Persoonlijke inkomsten p/m	Verdachte
	Odds ratio	Beta	Odds ratio
Constance		-1921,377 ***	
Wel/niet betaald werkend			
Niet betaald werkend	--	-799,740 ***	1,811 ***
Werknemer of zelfstandige	--	referentiecategorie	referentiecategorie
Geslacht			
Man	1,330 **	387,190 ***	3,944 ***
Vrouw	referentiecategorie	referentiecategorie	referentiecategorie
Stedelijkheid			
Zeer sterk stedelijk	1,013	5,571	1,209
Sterk stedelijk	1,179	-26,521	1,040
Matig stedelijk	1,159	4,935	0,949
Weinig stedelijk	1,151	47,553	0,994
Niet stedelijk	referentiecategorie	referentiecategorie	referentiecategorie.
Herkomstgeneratie			
1ste generatie minder dan 1 jaar in Nederland	0,485 ***	-77,752 *	1,483 *
1ste generatie 2-5 jaar in Nederland	0,901 **	-120,574 ***	1,058
1ste generatie 6-15 jaar in Nederland	1,388 ***	-72,809 ***	1,081
1ste generatie 16 jaar of langer in Nederland	1,702 ***	43,684 ***	0,979
2e generatie met twee buiten Ned. geboren ouders	1,285 ***	-14,182	0,752
2e generatie met één in Ned. geboren ouder	referentiecategorie	referentiecategorie	referentiecategorie
Aandeel niet-westerse allochtonen in buurt			
0 tot 5 procent	0,936	108,006 ***	0,763
5 tot 15 procent	0,923 **	88,741 ***	0,771 **
15 tot 25 procent	0,983	77,238 ***	0,820
25 tot 50 procent	0,994	16,512	0,875
50 procent of meer	referentiecategorie	referentiecategorie	referentiecategorie.
Etnische achtergrond			
Creools	0,979	-11,397	1,135 **
Javaans	1,263 ***	-69,240 ***	0,291 ***
Chinees	0,853 ***	102,201 ***	0,601 **
Marrons	0,950	-70,953	1,258
Onbekend	0,950	57,624	0,755
Overig	0,983	-22,528	0,510
Hindoestaans	referentiecategorie	referentiecategorie	referentiecategorie
Leeftijd (in jaren)	0,981 ***	72,251 ***	0,969 ***
Opleidingsniveau	1,546 ***	488,495 ***	0,603 ***
Verklaarde variantie^a	0,072	0,423	0,123

*** p < 0,01 ** p < 0,05 * p < 0,10.

de van etnische groep onder Surinamers wordt onderzocht, is het al dan niet verdacht zijn van het plegen van een misdrijf. Bij benadering 12 procent van de verschillen wordt verklaard door de onderzochte factoren (staat 4). De belangrijkste factoren zijn geslacht (meer mannen zijn verdachte), opleidingsniveau (meer laag opgeleiden zijn verdachte), arbeidsdeelname (zonder betaalde arbeid meer verdachten) en eerste generatie met een verblijfsduur van minder dan 1 jaar (meer verdachten). Stedelijkheid van de woongemeente en aandeel niet-westerse allochtonen in de woonbuurt zijn nauwelijks of helemaal niet van belang. De resterende bijdrage van het kenmerk bevolkingsgroep in de verklaring van de verschillen is ook bijna verwaarloosbaar: Javaanse Surinamers zijn wel minder vaak verdachte dan op grond van de andere factoren verwacht zou worden, Creoolse Surinamers juist vaker.

3. Conclusie

Aan de hand van de familienaam is de bevolking van Surinaamse herkomst onderverdeeld naar etnische achtergrond. Daarmee is vastgesteld dat in sterke mate vermenging optreedt. Er zijn vele relaties gevormd tussen personen die op grond van hun naam in verschillende bevolkingsgroepen zijn ingedeeld. Het zou kunnen zijn dat het onderscheid naar bevolkingsgroep irrelevant blijkt omdat er mede door de vermenging geen systematische verschillen blijken te bestaan.

In de beschrijving van de maatschappelijke situatie van de Surinaamse bevolkingsgroepen aan de hand van enkele aspecten van de sociaaleconomische integratie van de groepen in Nederland, blijken sommige groepen toch systematisch te verschillen van andere: Hindostanen hebben relatief weinig gemengde relaties, Creolen en Marrons veel alleenstaande ouders, Chinese Surinamers veel hoogopgeleiden, relatief veel zelfstandigen en relatief hoge inkomsten, vooral uit arbeid. Javaanse Surinamers hebben relatief veel werknemers, en Chinese en Javaanse Surinamers kennen relatief weinig criminaliteit. De vervolgvraag is dan in hoeverre de verschillen toe te schrijven zijn aan de etnische achtergrond of aan andere onderliggende factoren. Bij nadere analyse van de relatievorming blijkt etnische achtergrond een rol te spelen. Vooral Hindostaanse Surinamers zoeken een partner in eigen kring, maar daarnaast is ook opleidingsniveau een belangrijke factor. Vooral de relatief hoogopgeleide Chinese Surinamers hebben vaak een tamelijk hoogopgeleide partner uit een van de andere bevolkingsgroepen. Bij gelijke bevolkingsgroep van ouders of partner ligt het opleidingsniveau van andere Surinaamse bevolkingsgroepen dan Chinezen veelal rond of onder het gemiddelde. Bij de onderwerpen arbeidsdeelname, inkomsten en het verdacht zijn van misdrijf, is de etnische achtergrond van Surinamers in vergelijking met andere factoren nauwelijks van belang. Verschillen tussen de bevolkingsgroepen in opleidingsniveau, geslacht, leeftijd of arbeidsdeelname zijn grotendeels de achterliggende verklaring van verschillen op deze maatschappelijke terreinen van Surinaamse bevolkingsgroepen.

Literatuur

Algemeen Bureau voor de Statistiek, 2005, Zevende Algemene Volkstelling 2004. ABS, Paramaribo.

Blanksma, A., 2006, De koek en de kruimels. Etnische en nationalistische mobilisatie tijdens de Surinaamse verkiezingscampagne 2005 (scriptie). Universiteit van Amsterdam.

Choenni, C.E.S. en K.Sh. Adhin (red.), 2003, Hindostanen, van Brits-Indische emigranten via Suriname tot burgers van Nederland. Sampreshan, Den Haag.

Choenni, C.E.S., 2011, Integratie Hindostani Stijl? Over de migratie, geschiedenis en diaspora van Hindostanen (inaugurale rede). Vrije Universiteit van Amsterdam.

Dagevos, J., 2004, Arbeidsmarkt. In: In het zicht van de toekomst. Sociaal en Cultureel Rapport 2004. SCP, Den Haag.

Eggen, A. Th. J. en H. Goudriaan, 2010, Criminaliteit en opsporing. In: De Heer-De Lange, N.E. en S.N. Kalidien. Criminaliteit en rechtshandhaving 2009. Ontwikkelingen en samenhangen. Boom Juridische uitgevers, Meppel.

Herweijer, L., 2010, Generaties in het onderwijs en op de arbeidsmarkt. In: Wisseling van de wacht: generaties in Nederland. Sociaal en Cultureel Rapport 2010. SCP, Den Haag.

Liem, P. en T. Veld, 2005, De integratie van Surinamers: voortgang en stagnatie. Instituut voor Sociologisch-Economisch Onderzoek, Rotterdam.

Linder, F., L.van Oostrom, F. van der Linden en C. Harmsen, 2011, Chinezen in Nederland in het eerste decennium van de 21ste eeuw. Bevolkingstrends 59(4), blz. xx-xx.

Mateos, P., 2007, An ontology of ethnicity based upon personal names with implications for neighbourhood profiling. University College London.

Oudhof, K. en C. Harmsen, 2011, Surinamen: een methodologische beschrijving van de werkwijze om Surinamers te onderscheiden naar etnische groep. CBS, Den Haag/Heerlen (interne nota).

Oudhof, K., C. Harmsen, S. Loozen en C. Choenni, 2011, Omvang en spreiding van Surinaamse bevolkingsgroepen in Nederland. Bevolkingstrends 59(2), blz. 97-104.

Vliet, R. van der, J. Ooijevaar en A. Boerdam (red.), 2010, Jaarrapport Integratie 2010. CBS, Den Haag/Heerlen.

Zorlu, A. en T. Traag, 2005, Opleidingsniveau en taalvaardigheid. In: SCP/CBS/WODC, Jaarrapport Integratie 2005. SCP, Den Haag.

Bijlage 1

Toelichting over de indeling van Surinamers

In Suriname zijn diverse gegevensbronnen (zoals Volkstelling 2004) waarin onderscheid wordt gemaakt naar etnische achtergrond (ABS, 2005). In de gegevensbronnen waarvan het CBS gebruik maakt voor de beschrijving van de Surinamers in Nederland (zoals het Gemeentelijk Basisregister (GBA)) is geen directe informatie aanwezig over het onderscheid tussen etnische groepen. Gepoogd is om de etnische achtergrond bij benadering te meten aan de hand van de familienamen van personen. In het onderzoek zijn personen die op grond van hun herkomstgroep aan te merken zijn als Surinamer op die wijze ingedeeld naar een aantal etnische groepen.

Het gebruik van namen voor de indeling van personen naar etnische achtergrond is een heel gebruikelijke methode in sociaalwetenschappelijk onderzoek, vooral in landen waar de registratie van dergelijke gegevens niet is toegestaan of waar die informatie niet toegankelijk is voor onderzoekers. Daarom is al vrij veel ervaring met die methode opgedaan (Mateos, 2007).

Na toedeling van personen aan de onderscheiden bevolkingsgroepen is het mogelijk statistische overzichten samen te stellen over de omvang van deze bevolkingsgroepen en nadere analyses uit te voeren. Zoals het mogelijk is om personen zelf in te delen naar hun familienaam, kunnen ook hun ouders of hun eventuele kinderen worden ingedeeld naar etnische groep. Ouders van een persoon van Surinaamse herkomst kunnen behoren tot verschillende herkomstgroepen (bijvoorbeeld een kind van een Surinaamse moeder en een autochtone vader). Analoo

daaraan is het ook mogelijk dat beide ouders Surinamer zijn qua herkomst, maar behoren tot verschillende bevolkingsgroepen. Suriname is bij uitstek een multiculturele samenleving van vele etnische groepen met een gemeenschappelijke identiteit (Liem en Veld, 2005; Blanksma, 2006). De beschikbaarheid van gegevens over de bevolkingsgroepen van personen biedt een goede mogelijkheid om na te gaan in hoeverre Surinamers voortkomen uit ouders uit verschillende bevolkingsgroepen.

De classificatie van personen aan de hand van de familienamen is uitgevoerd op basis van de familienaam van personen met de herkomstgroep Suriname die ook in Suriname zijn geboren en in 2008 in Nederland woonachtig zijn. Voor de eerste generatie kon daarom alleen worden nagegaan in hoeverre zij etnisch gemengde ouders hebben, voor zover zij twee Surinaamse ouders hebben én voor zover de ouders (tot voor kort) nog in Nederland waren ingeschreven. In de GBA zijn evenwel ook namen van hun ouders opgenomen en het zou dus ook nog denkbaar zijn om voor alle personen met Surinaamse achtergrond vast te stellen of sprake is van vermenging aan de hand van de namen van beide ouders, ongeacht of deze ouders zelf behoren tot de in Nederland woonachtige bevolking.

Bij de tweede generatie is de bevolkingsgroep volgens dezelfde procedure afgeleid: in het merendeel van de gevallen zal de bevolkingsgroep daarom afgeleid zijn van die van de moeder, maar wanneer die niet bekend was (of wanneer de moeder autochtoon was) en die van de vader wel, is de bevolkingsgroep van de vader overgenomen. Het antwoord op de vraag of de tweede generatie qua bevolkingsgroep gemengde ouders heeft, vertoont dus overlap met het antwoord op de vraag of eerste generatie Surinamers met kinderen een partner uit een andere bevolkingsgroep hebben.

Bijlage 2

Tabel 1
Surinamers naar plaats in het huishouden, geslacht en bevolkingsgroep, ultimo september 2008

	Plaats in het huishouden								Totaal (=100%)
	Kind	Alleenstaande	Partner in ongehuwd samenw. paar z kinderen	Partner in gehuwd paar zonder kinderen	Partner in ongehuwd samenw. paar m kinderen	Partner in gehuwd paar met kinderen	Ouder in eenouder-huishouden	Overig	
Totale bevolking	%								x 1 000
<i>Mannen</i>									
Hindostaans	39,1	18,7	4,7	7,0	5,7	16,6	1,9	6,3	71,4
Creools	37,4	24,4	6,3	5,7	7,0	10,3	1,7	7,1	62,5
Javaans	39,6	15,5	6,2	8,1	7,5	16,0	1,6	5,6	10,3
Chinees	33,5	22,5	6,3	8,4	6,5	15,7	1,4	5,6	5,4
Marrons	41,3	22,9	5,5	4,0	7,0	8,5	2,1	8,8	5,1
Overig	39,8	22,0	5,8	6,0	6,5	12,1	1,4	6,4	3,4
Onbekend	33,0	32,9	4,8	8,0	2,9	5,7	1,2	11,5	2,8
Totaal	38,3	21,3	5,5	6,5	6,3	13,6	1,8	6,7	161,0
<i>Vrouwen</i>									
Hindostaans	30,5	16,6	4,5	7,3	5,6	16,4	14,4	4,8	79,2
Creools	28,6	19,9	4,4	5,3	5,6	9,8	20,9	5,5	69,0
Javaans	30,4	13,0	6,1	9,4	8,3	17,1	10,7	5,1	11,4
Chinees	26,0	21,6	6,2	8,4	5,0	15,0	12,7	5,1	5,9
Marrons	30,9	17,2	4,0	4,4	5,9	8,4	22,4	6,8	5,7
Overig	28,5	18,4	4,7	7,7	5,6	13,0	16,2	5,8	3,8
Onbekend	32,3	24,9	4,8	8,3	3,2	8,3	8,5	9,6	2,3
Totaal	29,6	18,0	4,6	6,6	5,7	13,4	16,8	5,3	177,3
Bevolking 25 jaar of ouder									
<i>Mannen</i>									
Hindostaans	7,3	27,0	6,8	11,5	9,3	27,8	3,2	7,1	42,6
Creools	7,0	35,9	9,0	9,3	11,1	16,9	2,8	7,8	38,0
Javaans	6,6	23,0	9,2	13,4	12,3	26,6	2,6	6,3	6,2
Chinees	7,6	29,6	8,6	12,7	9,5	23,5	2,1	6,3	3,6
Marrons	6,2	36,8	8,6	7,3	12,0	15,2	3,7	10,1	2,8
Overig	6,9	33,4	9,0	10,0	10,6	20,2	2,4	7,4	2,0
Onbekend	5,1	46,2	7,2	13,6	4,5	9,7	1,9	11,7	1,7
Totaal	7,1	31,1	8,0	10,7	10,2	22,5	3,0	7,5	96,8
<i>Vrouwen</i>									
Hindostaans	3,0	21,6	5,4	10,6	8,1	25,0	21,5	4,7	51,2
Creools	2,4	26,3	5,4	8,1	8,0	14,8	30,0	4,9	45,1
Javaans	2,0	16,9	7,9	14,2	12,2	26,1	15,7	5,1	7,4
Chinees	3,0	27,1	7,3	11,9	6,8	21,4	17,3	5,1	4,1
Marrons	2,1	23,2	5,3	7,0	9,1	13,5	33,9	5,9	3,5
Overig	2,3	24,1	6,0	11,4	8,3	19,4	23,4	5,1	2,5
Onbekend	1,9	34,3	5,9	14,9	5,0	15,1	14,4	8,5	1,3
Totaal	2,6	23,6	5,7	9,9	8,3	20,4	24,7	4,9	115,1

Tabel 2
Belangrijkste bron van inkomsten/activiteit van Surinamers op peildatum

	Werknemer	Zelfstandige	Arbeids- ongeschikt- heids- uitkering	Werkloos- heidsuit- kering (WW)	Bijstands- uitkering	Overige uitkering	Pensioen	Scholier/ student	Overig	Niet bekend	Totaal (= 100%)
	%										x 1 000
Mannen											
Hindostaans	59,6	4,3	6,6	1,1	5,3	1,2	0,9	14,7	6,2	0,0	53,4
Creools	58,1	3,6	5,3	1,2	6,5	1,4	1,5	14,2	8,4	0,0	45,7
Javaans	68,3	3,2	4,1	1,2	2,7	0,9	1,6	13,6	4,4	0,0	7,4
Chinees	59,9	6,5	3,8	1,2	3,9	0,8	1,9	14,8	7,2	0,0	4,1
Marrons	57,9	3,1	4,7	1,1	5,9	1,5	1,0	14,8	9,9	0,0	3,6
Overig	59,4	4,5	5,4	1,4	5,0	1,2	1,6	14,8	6,7	0,0	2,4
Onbekend	46,1	2,4	6,0	1,0	4,2	2,2	1,4	12,4	23,9	0,2	1,9
Totaal	59,3	4,0	5,8	1,2	5,5	1,3	1,2	14,4	7,4	0,0	118,6
Vrouwen											
Hindostaans	56,8	1,6	6,4	1,2	9,1	2,0	1,2	14,4	7,3	0,0	60,8
Creools	57,9	2,2	6,2	1,4	8,1	1,6	1,5	15,1	5,9	0,0	51,3
Javaans	64,7	1,6	4,1	1,1	4,4	1,2	1,3	13,1	8,5	0,0	8,6
Chinees	59,4	3,3	6,0	1,0	4,6	1,5	2,2	13,6	8,5	0,0	4,4
Marrons	56,1	1,8	5,7	1,4	9,8	1,9	1,1	15,4	6,8	0,0	4,1
Overig	58,6	2,2	5,8	1,0	8,2	1,9	1,7	12,3	8,4	0,0	2,8
Onbekend	45,1	2,1	6,0	0,9	5,9	2,1	2,2	17,4	17,9	0,4	1,5
Totaal	57,7	1,9	6,1	1,3	8,3	1,8	1,4	14,6	7,0	0,0	133,4
Totaal											
Hindostaans	58,1	2,9	6,5	1,2	7,3	1,6	1,1	14,5	6,8	0,0	114,2
Creools	58,0	2,9	5,8	1,3	7,3	1,5	1,5	14,7	7,1	0,0	97,0
Javaans	66,4	2,3	4,1	1,1	3,6	1,1	1,4	13,3	6,6	0,0	16,0
Chinees	59,7	4,9	4,9	1,1	4,2	1,2	2,0	14,2	7,9	0,0	8,5
Marrons	57,0	2,4	5,2	1,3	8,0	1,8	1,1	15,1	8,2	0,0	7,7
Overig	59,0	3,3	5,6	1,2	6,7	1,6	1,6	13,4	7,6	0,0	5,2
Onbekend	45,7	2,3	6,0	1,0	4,9	2,2	1,8	14,5	21,3	0,3	3,4
Totaal	58,5	2,9	5,9	1,2	7,0	1,5	1,3	14,5	7,2	0,0	252,0

Tabel 3
Gemiddelde inkomsten per maand van Surinamers 15-64 jaar, ultimo september 2008

	Mannen			Vrouwen			Totaal		
	Gemiddeld	Mediaan	N	Gemiddeld	Mediaan	N	Gemiddeld	Mediaan	N
	euro		x 1000	euro		x 1000	euro		x 1000
Totaal									
Hindostaans	2277	2090	49,6	1741	1526	57,4	1989	1748	107,0
Creools	2330	2030	42,7	1910	1682	50,8	2102	1831	93,5
Javaans	2326	2279	7,1	1762	1644	8,0	2028	1902	15,1
Chinees	2796	2404	3,9	2188	1924	4,3	2477	2140	8,3
Marrons	2160	1908	3,2	1822	1570	4,0	1973	1721	7,1
Overig	2364	2135	2,3	1835	1613	2,7	2077	1808	5,0
Onbekend	2395	1756	1,6	1695	1395	1,4	2071	1551	3,0
Totaal	2319	2083	110,4	1828	1603	128,5	2055	1798	238,9
w.o. werknemers									
Hindostaans	2764	2590	31,9	2128	2011	34,5	2433	2282	66,5
Creools	2818	2551	26,7	2352	2244	29,8	2572	2385	56,4
Javaans	2711	2615	5,1	2043	1963	5,6	2363	2270	10,6
Chinees	3337	2912	2,4	2624	2479	2,6	2968	2688	5,1
Marrons	2558	2361	2,1	2227	2091	2,3	2383	2206	4,4
Overig	2820	2607	1,4	2237	2117	1,6	2511	2343	3,1
Onbekend	2963	2290	0,9	2176	1971	0,7	2630	2160	1,6
Totaal	2798	2579	70,5	2231	2113	77,1	2502	2330	147,6
w.o. zelfstandigen									
Hindostaans	2937	1939	2,3	2183	1384	1,0	2710	1788	3,3
Creools	3367	2162	1,7	2538	1752	1,2	3028	2008	2,8
Javaans	2691	2018	0,2	1978	1431	0,1	2431	1717	0,4
Chinees	4110	2806	0,3	3648	2293	0,1	3948	2682	0,4
Marrons	3613	2662	0,1	2023	1937	0,1	2965	2263	0,2
Overig	3275	2158	0,1	2049	1632	0,1	2840	1939	0,2
Onbekend	4113	2752	0,0	3121	2263	0,0	3724	2523	0,1
Totaal	3179	2068	4,8	2417	1601	2,6	2909	1898	7,4

Tabel 4
Surinamers van 15–64 jaar naar economische activiteit, ultimo september 2008

		SBI-08 KORT																	
		01-05	10-14	15-37	36631	40-41	45	50-52	55	60-64	65-67	70-74	74501	75	80	85	90-99	Totaal	
		Land- bouw, bos- bouw en visserij	Delf- stoffen- winning	Indus- trie	Sociale werk- voor- ziening	Energie- en water- leiding- bedrijven	Bouw- nijver- heid	Handel en reparatie	Horeca	Vervoer, opslag en commu- nicatie	Finan- ciële instel- lingen	Zake- lijke dienst- ver- lening	Uitzend- bureaus	Open- baar bestuur	Onder- wijs	Gezond- heids- en welzijns- zorg	Milieu, cultuur, recreatie, overige dienst- verlening	(=100%)	
		%																	x 1000
Mannen																			
Hindostaans	0,3	0,0	11,0	2,5	0,3	4,4	16,6	3,3	10,0	3,8	20,3	9,6	7,2	3,5	4,4	2,8	37,6		
Creools	0,3	0,1	8,1	2,0	0,3	4,6	13,0	4,1	10,2	3,6	19,1	13,1	7,9	3,1	6,0	4,5	31,0		
Javaans	0,3	0,2	16,9	2,0	0,3	6,1	15,8	4,2	9,1	3,1	17,3	10,0	5,9	2,0	3,9	3,0	5,8		
Chinees	0,2	0,1	7,3	1,2	0,4	3,6	14,8	5,2	8,6	5,8	22,9	7,8	8,2	3,0	6,2	4,7	2,9		
Marrons	0,2	0,1	8,0	2,1	0,1	4,1	13,2	4,0	9,2	2,2	20,9	16,7	6,7	2,5	5,7	4,1	2,4		
Overig	0,2	0,0	10,6	1,8	0,4	5,1	13,9	4,0	9,0	3,6	19,3	12,2	7,8	2,5	5,1	4,5	1,7		
Onbekend	0,7	0,2	5,5	1,3	0,3	2,9	14,3	4,5	8,2	4,2	19,1	19,8	6,7	3,1	4,9	4,3	1,0		
Totaal	0,3	0,1	10,1	2,2	0,3	4,5	14,9	3,8	9,9	3,7	19,7	11,3	7,4	3,2	5,1	3,6	82,4		
Vrouwen																			
Hindostaans	0,2	0,0	2,6	1,6	0,2	0,6	13,7	3,6	3,8	5,5	17,8	9,1	10,2	5,5	21,5	4,1	40,0		
Creools	0,1	0,0	1,8	1,0	0,3	0,4	10,4	3,8	4,3	4,6	12,8	9,3	8,6	7,1	30,9	4,7	34,9		
Javaans	0,8	0,0	5,1	1,2	0,4	0,6	14,7	5,3	4,3	6,7	16,1	8,8	7,7	4,5	19,4	4,4	6,2		
Chinees	0,1	0,0	2,0	0,5	0,2	0,6	11,8	3,6	5,1	7,0	16,7	7,5	9,9	8,0	21,5	5,4	3,1		
Marrons	0,1	0,0	1,8	0,9	0,4	0,3	9,7	3,5	3,3	4,3	13,0	11,4	7,6	6,0	33,1	4,8	2,7		
Overig	0,3	0,0	2,6	1,0	0,2	0,6	12,4	3,4	3,7	4,5	16,9	9,8	6,9	6,6	25,9	5,2	1,9		
Onbekend	0,0	0,0	2,9	0,4	0,0	0,6	14,3	6,0	4,6	3,5	16,1	8,6	8,5	5,5	23,0	5,9	0,8		
Totaal	0,2	0,0	2,4	1,2	0,3	0,5	12,3	3,8	4,1	5,2	15,5	9,2	9,2	6,2	25,5	4,5	89,5		